

SÈRIE 3

OPCIÓ A

Vegeu el document “Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d’avaluació”, especialment l’apartat “Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]”.

1.1. (a) Per mitjà d’aquest text, que planteja el tema de la llibertat d’expressió, l’autor de la *Història natural* es presenta al públic. (b) Expressa la seva voluntat de contribuir a la instrucció del gènere humà i així adquirir renom. (c) Destaca la necessitat d’abandonar intrigues i picabaralles, i de desvelar amb discreció el pensament. (d,e) En els dos últims paràgrafs, es declara partidari de cercar la felicitat i de deixar-se guiar per un incentiu vanitós.

5 idees ben expressades - 1 punt
 4 idees ben expressades - 0.75 punts
 3 idees ben expressades - 0.5 punts
 2 idees ben expressades - 0.25 punts
 Altrament - 0 punts

1.2. L’autor vol donar a entendre que no és necessari passar un temps a la presó (com en el cas de Voltaire i de Diderot) per descobrir que és millor actuar amb discreció i així evitar la reclusió.

Si la resposta és correcta - 1 punt
 Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts
 Altrament - 0 punts

1.3.

picabaralles – raons, discussions
troben la llum – es publiquin

Si la resposta és completament correcta – 0.5 punts
 Si només es proporciona una definició – 0.25 punts

1.4. Respostes possibles:

	(S)	(A)
A) <i>temps precios</i>	<i>valuós</i>	<i>perdut</i>
B) <i>desacreditació grotesca</i>	<i>burlesca</i>	<i>seriosa</i>
C) <i>blasme frenètic</i>	<i>exaltat</i>	<i>assenyat</i>
D) <i>polemista arrauxat</i>	<i>rampellut</i>	<i>reflexiu</i>
E) <i>aspiracions redemptòries</i>	<i>salvadores</i>	<i>condemnatòries</i>

10 respostes correctes – 1.5 punts
 9-8 respostes correctes – 1.25 punts
 7-6 respostes correctes – 1 punts
 5-4 respostes correctes – 0.5 punts
 Altrament – 0 punts

2. La redacció s’ha de valorar d’acord amb el document “Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d’avaluació”, vegeu l’apartat “Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i Comentari crític]”.

3.1.

- a) *exagere, s'adjective, meua* (primer paràgraf)
espere, troben, meua (segon paràgraf)
reconforte, ací, naixen, naix, trau (quart paràgraf)

10 indicadors del dialecte – 0.75 punts

9-8 indicadors – 0.5 punts

7-6 indicadors – 0.25 punts

Altrament – 0 punts

- b) valencià

Si la resposta és correcta – 0.25 punts

3.2.

- dues oracions que tenen l'aparença de dites populars: “la vida és curta i el saber llarg”, “allò que un savi guanya amb intrigues, ho perd en saviesa”
- dues oracions que són més pròpies de la llengua oral que no pas de la llengua escrita: “Ah!, sabeu, el període que he viscut ha estat tan obert a la desacreditació grotesca, al blasme frenètic i fàcil!”, “És clar, és clar que sóc un vanitós!”

4 respostes correctes – 1 punt

3 respostes correctes – 0.75 punts

2 respostes correctes – 0.5 punts

1 resposta correcta – 0.25 punts

Altrament – 0 punts

3.3.

“entén” – segona persona de l'imperatiu (present)

entén, entengui, entenguem, enteneu, entenguin

Si la forma s'identifica correctament – 0.25 punts

Si el temps es conjuga correctament – 0.25 punts

Altrament – 0 punts

3.4.

“Sempre he estat una persona de temperament fort, m'han agradat la polèmica i les intrigues de l'intel·lecte, i això ho podeu apreciar tot al llarg dels volums de la *Història natural*, on he expressat el que creia més adient per a la societat, amb el desig d'escandalitzar-la, i també amb l'esperança d'instruir-la.”

5 canvis introduïts amb correcció – 1.5 punts

4 canvis introduïts amb correcció – 1 punt

3 canvis introduïts amb correcció – 0.5 punts

Altrament – 0 punts

OPCIÓ B

Vegeu el document “Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d’avaluació”, especialment l’apartat “Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]”.

1.1. (a) El tema del text és el paper dels científics a la societat. (b) En el primer paràgraf E. Casassas se centra en la condició del científic, segons la concepció platònica de fildsof. (c) En el següent paràgraf l’autor esmenta que en iniciar-se el segle XX hom bàsicament valora els aspectes positius de la ciència. (d) En el tercer esmenta alguns perills associats amb avenços científics. (e) En el darrer alerta de les opinions tendencioses que alguns científics volen transmetre.

5 idees ben expressades - 1 punt
4 idees ben expressades - 0.75 punts
3 idees ben expressades - 0.5 punts
2 idees ben expressades - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.2. Es refereix a les persones de pensament just, que no es trasbalsen per opinions, esdeveniments o circumstàncies de cap mena.

Si la resposta és correcta - 1 punt

Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts

Altrament - 0 punts

1.3. Respostes possibles:

➤ Expressió sinònima

A) cabal de coneixements

conjunt

B) capacitat presumible

que hom pot suposar

C) estadant principal

inquilí

➤ Expressió antònima

D) home comú

excepcional, original

E) activitat neutra

negativa, condicionada

F) implicacions ètiques

amorals, immorals

6 respostes correctes – 1.5. punts
5 respostes correctes – 1.25 punts
4 respostes correctes – 1 punt
3 respostes correctes – 0.75 punts
2 respostes correctes – 0.5 punts
1 resposta correcta – 0.25 punts

1.4.

El filòsof pot esdevenir un bon polític per tal com ...

- és un individu que sol assolir un grau pregon de comprensió del món que l'envolta

Si la resposta és correcta – 0.5 punts

Altrament 0 punts

2. La redacció s'ha de valorar d'acord amb el document “Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació”, vegeu l'apartat “**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i Comentari crític]**”.

3.1. Reformulació possible:

“Efectivament, s'observa que bona part dels qui es consideren alliberats d'obligacions s'imputen de manera col·lectiva el prestigi d'aquelles accions que han resultat favorables.”

Qualsevol variant semblant, fins i tot amb algun canvi acceptable en la puntuació, constitueix una resposta correcta.

Si la reformulació és completa – 1 punt

Si la resposta conté 6 substitucions apropiades – 0.5 punts

Altrament - 0 punts

3.2.

- a) Adverbi o Sintagma Adverbial: *es troba malament*. Sintagma Preposicional: *es troba en un destret*. Sintagma Nominal: *es troba objecte de culpa*
- b) “i veu de la realitat només les ombres”

Si la resposta és completament correcta – 1 punt

Tanmateix, si la resposta és parcial, serà avaluada de la manera següent:

a) 0.5 punts

b) 0.5 punts

3.3. En aquest fragment de text hi ha dues oracions coordinades els verbs de les quals són els nuclis verbals “aparentava” i “considerava”. Respecte al primer verb hi ha una oració subordinada substantiva en funció de complement directe: “ignorar-los” i una oració subordinada condicional: “si algú havia observat efectes secundaris nocius”. En relació amb el complement directe del segon verb hi ha una oració subordinada de relatiu “que caldria aguantar”, la qual alhora conté una oració subordinada substantiva: “aguantar”, com a subjecte del verb “caldria” i una oració subordinada final: “a fi d'assolir els avantatges majors tan visibles”.

Si s'identifiquen correctament 5 funcions sintàctiques – 1.5 punts

Si s'identifiquen correctament 4 funcions sintàctiques – 1 punt

Si s'identifiquen correctament 3 funcions sintàctiques – 0.5 punts

Altrament – 0 punts

3.4.

- b) dentalització, labialització, palatalització i velarització

Si la resposta és correcta – 0.5 punts

Altrament – 0 punts

SÈRIE 2

OPCIÓ A

Vegeu el document “Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d’avaluació”, especialment l’apartat “Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]”.

1.1. (a) El tema del text és el concepte mateix d’assaig. (b,c) Inspirant-se en un vers d’Ausiàs Marc, J. Fuster analitza el valor semàntic de cadascuna de les paraules que componen aquest vers, i insisteix en els idees de *temptativa*, *originar-se* i *confiar*. (d,e) En el darrer punt destaca la provisionalitat de l’assaig, característica que el distingeix d’altres gèneres i que alhora és necessària per assolir una comprensió del tema objecte de reflexió.

5 idees ben expressades - 1 punt
4 idees ben expressades - 0.75 punts
3 idees ben expressades - 0.5 punts
2 idees ben expressades - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.2. Respostes possibles:

<i>macerada</i>	<i>utilitzada, gastada, ablanida, manipulada</i>
<i>gosaríem</i>	<i>ens atreviríem, fruitíem, ens arriscaríem</i>
reeixir-hi	tenir-hi èxit, sortir-ne airós, sortir-se’n
<i>desistiment</i>	<i>renúncia, abandonament, rebuig</i>

4 respostes correctes – 1 punt
3 respostes correctes – 0.75 punts
2 respostes correctes – 0.5 punts
1 resposta correcta – 0.25 punts

1.3. Aquests tipus de textos tenen la seva raó d’existir en una esperança, però també poden constituir, a diferència de l’assaig, obres acabades (amb conclusions i desenllaç).

Si la resposta és correcta - 1 punt

Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts

Altrament - 0 punts

1.4.

- Perquè entén que el mot *esperança* ha estat usat abusivament pels escriptors romàntics i ell vol remarcar la idea de la seguretat que allò que desitgem ha de realitzar-se.
- Perquè l’assaig, per definició, no acaba mai, es redueix al pur procés de buscar, d’esbrinar, de fer hipòtesis o de desfer-ne.

2 respostes correctes – 1 punt
1 resposta correcta – 0.5 punts

2. La redacció s’ha de valorar d’acord amb el document “Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d’avaluació”, vegeu l’apartat “Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i Comentari crític]”.

3.1. El joc verbal és entre dos verbs que tenen una certa homofonia: *causar* i *cansar*, però un règim sintàctic distint, atès que el primer té principalment un valor transitiu i el segon, en l'ús que ha donat lloc al joc verbal, té fonamentalment un valor intransitiu com a verb pronominal.

Si la resposta és correcta – 1 punt

Si la resposta mostra que s'identifica el joc verbal, encara que no se sap expressar amb claredat – 0.25 punts

Altrament – 0 punts

3.2. Reformulació possible:

“L'afirmació del vell Ausiàs (...) tradueix una veritat indiscutible. És una evidència coneguda de tothom. Ho és tant, que àdhuc sóc una mica massa ingenu en desenterrar-la.”

Qualsevol variant semblant, fins i tot amb algun canvi acceptable en la puntuació, constitueix una resposta correcta.

Si la reformulació és completa – 1 punt

Si la resposta conté 4 substitucions apropiades – 0.5 punts

Altrament – 0 punts

3.3.

“repeteixo” - consonant fricativa prepalatal o palatoalveolar sorda [ʃ].

Excepcionalment, es pot acceptar fricativa palatal sorda

“desitgem” - consonant africada palatal sonora [dʒ]

“realitzar-se” - consonant africada alveolar sonora [dz]

“decisiu” - consonant fricativa alveolar sorda [s] i
consonant fricativa alveolar sonora [z]

5 definicions correctes o les corresponents transcripcions – 1 punt

4 definicions correctes o les corresponents transcripcions – 0.75 punts

3 definicions correctes o les corresponents transcripcions – 0.5 punts

2 definicions correctes o les corresponents transcripcions – 0.25 punts

Altrament – 0 punts

3.4.

2 oracions ben construïdes amb sèries de tres adjectius – 1 punt

1 oració ben construïda amb una sèrie de tres adjectius – 0.5 punts

OPCIÓ B

Vegeu el document “Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d’avaluació”, especialment l’apartat “Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]”.

1.1. (a) Aquest text és una reflexió sobre els senyals de la natura i la seva vàlua com a (bio)indicadors de l’estat dels ecosistemes i la seva evolució. (b) En el segon paràgraf l’autora esmenta diverses tradicions populars indicadores de certs moments estacionals importants. (c) En aquest mateix paràgraf i en els següents se centra l’atenció en certs (bio)indicadors o senyals de la desaparició d’espècies com a resultat directe de la humanització de la natura.

3-4 idees ben expressades – 1 punt

2 idees ben expressades – 0.5 punts

1 idea ben expressada – 0.25 punts

Altrament – 0 punts

1.2. Celebracions tradicionals, no necessàriament de naturalesa religiosa, que van molt lligades al saber popular.

Si la resposta és correcta - 1 punt

Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts

Altrament - 0 punts

1.3. Un bioindicador és un senyal de la natura que dóna informació relativa a l’estat dels ecosistemes i la seva evolució, i també relativa als efectes de l’activitat humana sobre el medi.

Definició correcta – 0.5 punts

Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts

Al segon i tercer paràgrafs s’esmenten diversos bioindicadors propis del saber popular.

Si s’enumeren correctament 4 bioindicadors – 0.5 punts

Altrament - 0 punts

1.4. Significa que, si bé l’estudi monitoritzat d’espècies comunes (com les corresponents a les granotes, les papallones, els bolets, etc.) té interès, alhora és símptoma de la degradació del medi.

Si la resposta és correcta - 1 punt

Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts

Altrament - 0 punts

2. La redacció s’ha de valorar d’acord amb el document “Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d’avaluació”, vegeu l’apartat “**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i Comentari crític]**”.

3.1.

a) El fet que siguin monitoritzades i estudiades pels científics certes espècies quotidianes i el fet que s'interpretin com a bioindicadors certs canvis de la natura.

b) pronom demostratiu

Si la resposta és correcta – 1 punts

Tanmateix, la puntuació a respostes parcials serà la següent:

Pregunta a) – 0.75 punts

Pregunta b) –0.25 punts

3.2. (a) El verb nucli de l'oració principal és transitiu: “indiquen”; el subjecte d'aquest verb és “totes aquestes festes”; l'objecte indirecte és el pronom feble de primera persona i l'objecte directe és una oració subordinada completiva: “que ja és temps de gaudir o recollir allò que ens arriba de la natura”. (b) Aquest constituent està encapçalat per una conjunció, seguida d'un adverbi temporal, el verb copulatiu “és”, i el complement atributiu d'aquest verb; (c) el nucli de l'atribut és el nom “temps”, el qual té un complement del nom complex: una coordinació d'oracions subordinades completives d'infinitiu, amb els respectius subjectes el·líptics i un objecte directe comú: “allò que ens arriba de la natura”. (d) Aquest constituent és una oració subordinada substantiva, el nucli de la qual és el pronom demostratiu “allò” modificat per una oració subordinada adjectiva de relatiu: “que ens arriba de la natura”, el subjecte de la qual és el pronom relatiu i el nucli verbal de la qual és el verb intransitiu “arriben”.

Si l'anàlisi és completa – 1.5 punts

Si es fan deu afirmacions ben formulades – 1 punt

Si es fan cinc afirmacions ben formulades – 0.5 punts

Altrament – 0 punts

3.3. Possibles dites o refranys: pel juny la falç al puny, per Nadal cada ovella al seu corral, per Pasqua i per Nadal qui res no estrena res no val, etc.

3 respostes correctes – 0.5 punts

Altrament – 0 punts

3.4.

PI: *conec, coneixes, coneix, coneixem, coneixeu, coneixen*

PS: *conegui, conequis, conegui, coneguem, conegueu, coneguim*

Imp: *coneix, coneixi, coneguem, coneixeu coneguim*

Si es donen correctament els tres temps – 1 punt

Si només es donen correctament dos temps – 0.5 punts

Altrament – 0 punts